

Łódź, dn. 2 sierpnia 2017r.

Krystian Stasiak
Specjalista w dziale podatkowym
e-mail: krystian.stasiak@infosys.com
Infosys Poland Sp. z o. o.
ul. Pomorska 106A
91-402 Łódź

Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Dotyczy:

opinii w odpowiedzi na konsultacje podatkowe w sprawie zmian technicznych oraz rozbudowy schemy JPK_VAT, pismo zawiadamiające o rozpoczęciu konsultacji z dnia 7 lipca 2017r. sygnatura: PT7.8101.4.2017.AMT.DAV.259

W odpowiedzi na pismo wydane przez Ministerstwo Finansów (dalej: MF) z dnia 7 lipca 2017r. (sygnatura: PT7.8101.4.2017.AMT.DAV.259) zawiadamiające o rozpoczęciu konsultacji podatkowych w sprawie zmian technicznych oraz rozbudowy schemy JPK_VAT chcielibyśmy przedstawić opinie oraz spostrzeżenia w tym zakresie.

1. Uwagi wstępne.

Jednolity Plik Kontrolny (dalej: JPK) wprowadzony został poprzez dodanie art. 193a do Ustawy Ordynacja Podatkowa. Obowiązek przedstawiania danych w formie JPK wprowadzany jest stopniowo, w zależności od wielkości podatnika w rozumieniu Ustawy o Swobodzie Działalności Gospodarczej. Największe podmioty objęte zostały obowiązkiem JPK 1 lipca 2016r.

Prezentowanie danych podatkowych w formacie JPK należy ocenić, jako zdecydowanie pozytywny krok w kierunku elektronicznej i automatyzacji kontroli podatkowych. Podobne rozwiązania funkcjonują w wielu państwach europejskich np. w Portugalii, Czechach, czy na Litwie.

JPK jest polską implementacją *Standard Audit File for Tax (SAF-T)* - standardu przedstawiania danych podatkowych do kontroli zaproponowanego przez OECD. SAF-T, tym samym JPK, obejmuje wiele obszarów działalności gospodarczej przedsiębiorstwa m.in. dane pochodzące z ksiąg rachunkowych, przepływy magazynowe, dane fakturowe, ewidencję VAT.

Polska zdecydowała się podzielić JPK na kilka tzw. schem/ struktur, z których każda odpowiada jednemu obszarowi działalności przedsiębiorstwa. Jedną ze schem tj. Ewidencje zakupu i sprzedaży VAT (dalej: JPK_VAT) jest raportowana okresowo, bez wezwania organów podatkowych. Pozostałe struktury przedstawione zostać muszą do kontroli na żądanie odpowiednich organów kontrolnych.

Z uwagi na częstotliwość raportowania JPK_VAT, jak i obszar danych, który w tej strukturze się zawiera tj. dane dotyczące podatku VAT będącego jednym z głównych źródeł dochodów państwa, a z drugiej strony – niestety – źródłem wielu nadużyć, schemata ta wydaje się być najistotniejszą zarówno z punktu widzenia władz państwowych, jak i podatników.

Stąd też pozytywnie ocenić należy inicjatywę MF zapraszającą podatników do konsultacji w sprawie JPK_VAT.

2. Zmiany techniczne w schemie JPK_VAT a także aplikacji do przesyłania plików JPK_VAT, konieczne do wprowadzenia od 1 stycznia 2018r.

W punkcie tym przedstawiano zostały uwagi w zakresie zmian technicznych do schemy JPK_VAT, konieczne do wprowadzenia od 1 stycznia 2018r.

2.1. Rozbudowanie funkcjonalności pola „CelZlozenia” (Określenie celu złożenia JPK).

Przychylić należy się do sugestii MF, by rozszerzyć funkcjonalność pola „CelZlozenia” o możliwość wskazania, którą korektą pierwotnie wysłanego pliku JPK_VAT jest kolejno wysłany plik. Obecnie pole to przyjmuje wartości: „1” – złożenie JPK_VAT po raz pierwszy za dany okres, 2 – korekta pliku za dany okres.

Biorąc pod uwagę fakt, że podatnicy – zwłaszcza duzi – składają więcej niż jedną korektę deklaracji VAT za dany okres, a tym samym odpowiednio korekty JPK_VAT rozsądną inicjatywą jest możliwość oznaczania każdej kolejnej korekty pliku JPK_VAT. Wydaje się również, że dobrym i spójnym rozwiązaniem, byłoby wprowadzenie analogicznej możliwości oznaczenia

każdej kolejnej korekty deklaracji VAT, czy szerzej – wszelkich innych formularzy VAT, jak np. informacji podsumowującej VAT-UE.

2.2. Usunięcie pola „DomyslnyKodWaluty”.

Wydaje się, że rozważyć należałoby możliwość usunięcia pola „DomyslnyKodWaluty”. Dane w deklaracji VAT, jak i w JPK raportować można wyłącznie w polskich złotych, stąd nie ma uzasadnionej konieczności, by uzupełniać to pole w pliku JPK_VAT.

2.3. Rozszerzenie funkcjonalności aplikacji do przesyłania plików JPK_VAT.

Celem konsultacji jest zebranie opinii również o aplikacji służącej do przesyłania plików JPK_VAT (dalej: Klient JPK) i sugestiach zmian wydających się koniecznymi do wprowadzenia od 1 stycznia 2018r.

Biorąc pod uwagę fakt, że z początkiem 2018 roku obowiązkiem regularnego raportowania plików JPK_VAT objęte zostaną mikroprzedsiębiorstwa (małe, średnie i tzw. duże – objęte zostały już wcześniej), które – zakładać można – posiadają relatywnie najmniejsze środki do przeznaczenia na, szeroko pojęte, usługi IT uważamy, że część operacji związanych z raportowaniem (w tym przygotowaniem) plików JPK_VAT powinien wykonywać Klient JPK.

Z ewentualnych dodatkowych funkcjonalności Klienta JPK skorzystają z pewnością także pozostałe przedsiębiorstwa.

2.3.1. Podgląd i wizualizacja raportowanych danych.

Wartym rozważenia pomysłem jest wprowadzenie w aplikacji Klient JPK możliwości sprawdzenia („podejrzenia”) raportowanych danych, jeszcze przed ich wysyłką. Istotne jest to przede wszystkim, ale nie wyłącznie, dla podmiotów, które pliki JPK_VAT mają generowane wprost z systemów IT, w formacie XML, który sam w sobie nie jest „przyjazny” do weryfikacji merytorycznej.

Można tutaj rozważyć kilka opcji wprowadzenia takiej funkcjonalności, natomiast niezbędnymi wydają się przynajmniej podsumowania wartościowe na poziomie konkretnego pola JPK. Ułatwiłoby to również porównanie pliku JPK_VAT z deklaracją VAT, a zgodność tych raportów jest jednym z podstawowych wymogów raportowania VAT w obecnym kształcie.

Podatnik powinien mieć możliwość wygenerowania raportu ze stosownym podsumowaniem, który oprócz UPO (poświadczającym „jedynie” odbiór JPK_VAT przez MF), wskazywałby wartości, które w pliku JPK_VAT zostały zaraportowane.

Obecnie, co prawda, istnieje funkcjonalność weryfikująca merytorycznie (a także składniowo) raportowany plik JPK_VAT, natomiast wyświetla ona wyłącznie komunikaty, gdy dany test na pliku (lista testów mogłaby zostać upubliczniona) zakończy się ostrzeżeniem bądź błędem. Przykładowo, gdy wartość podatku należnego wyliczona *per* rekord JPK_VAT nie zgadza się z wartością wskazaną w polach kontrolnych. Natomiast, jeśli ten test jest pozytywny logicznie, nie zostanie wyświetlony żaden komunikat. Klient JPK nie jest w stanie zweryfikować (przynajmniej na bazie samego konkretnego pliku JPK_VAT, bez jakichkolwiek kontroli krzyżowych), czy zaraportowane zostały wszystkie transakcje, które powinny zostać zaraportowane itd. Stąd, dobrym pomysłem byłoby umożliwienie podatnikom, jeszcze przed samą wysyłką do MF, kontroli raportowanych danych.

2.3.2. Możliwość modyfikacji raportowanych danych.

Konsekwentnie, do ewentualnej zmiany z punktu 2.3.1., wydaje się, że należałoby rozważyć możliwość modyfikacji raportowanych w JPK_VAT danych, bezpośrednio z aplikacji Klient JPK. Jeśli pliki generowane są bezpośrednio z systemów IT ich modyfikacja – poza systemem – może być utrudniona (zwłaszcza w przypadku plików w formacie XML). Niekiedy, z uwagi na specyfikę podatku VAT, jest to konieczne. Zdarza się, że do deklaracji VAT (tym samym do JPK) włączane są pozycje spoza systemów IT, bo mogą być poza nimi chociażby wyliczane np. pola dotyczące korekty od tzw. złych długów. Dodatkowo, przy dużej skali działalności, rozproszonych procesach finansowo-księgowych zdarzyć się mogą zwykłe pomyłki, które wychwytywane są bezpośrednio w procesie przygotowywania raportów VAT (w tym JPK_VAT), gdy dokumenty są już zaksięgowane. Niekiedy, z uwagi na podział obowiązków i system uprawnień (ograniczeń dostępów) do systemów IT, osoba odpowiedzialna za przygotowanie deklaracji VAT nie może np. księgować dokumentów. W dużych przedsiębiorstwach opisane jest to stosownymi procedurami, które odpowiednio długo trwają. Przy wykryciu omyłki na krótko przed terminem na złożenie pliku JPK_VAT nie ma możliwości (przed terminem na złożenie JPK_VAT) uwzględnienia tej zmiany w systemie IT i wygenerowanie raz jeszcze (zaaktualizowanego) pliku JPK_VAT. Możliwość modyfikacji danych pozwoli również na np. uniknięcie zaraportowania transakcji z nie istniejącym podatnikiem VAT, gdy przed wysyłką JPK_VAT taki podatnik zostanie odpowiednio zweryfikowany, a jego dane w tzw. *masterdata*

systemu ERP zostaną zaaktualizowane po przejściu odpowiedniej procedury/ kontroli biznesowej (może to nastąpić po terminie na wysyłkę JPK_VAT za dany okres).

Dlatego też, wydaje się, że dobrym pomysłem byłaby możliwość modyfikacji raportowanych w JPK_VAT danych bezpośrednio w aplikacji Klient JPK. Rozwiązanie, umożliwiające – jeszcze przed wysyłką – modyfikacje (zazwyczaj są to drobne zmiany) raportowanych danych, funkcjonuje chociażby w Czechach, gdzie – zbliżony do JPK_VAT – raport funkcjonuje od stycznia 2016r.

2.3.3. Udoskonalenie weryfikacji numerów kontrahentów.

Obecnie, Klient JPK, nie waliduje numerów identyfikacyjnych VAT kontrahentów zagranicznych, w związku z czym podatnik otrzymuje długą listę ostrzeżeń/ błędów dotyczących numerów na potrzeby transakcji wewnątrzspółnotowych. Należy stwierdzić, że jest to dość niekomfortowa dla podatników sytuacja. Otrzymują komunikat „na czerwono” sugerujący, że plik JPK_VAT jest niepoprawny pod względem merytorycznym.

Wydaje się, że dobrym rozwiązaniem byłoby określenie przez MF, jakiego rodzaju test jest wykonywany na numerach podatników: czy jest to weryfikacja numeru w bazie VIES (na potrzeby transakcji wewnątrzspółnotowych), czy jest to weryfikacja polskich numerów NIP w bazie MF (podatnik czynny vs zwolniony vs nie istniejący), bądź inny. Wydaje się, że stosownym byłoby nie wysyłanie komunikatów o błędach/ ostrzeżeniach, gdy dany test nie funkcjonuje w ogóle, bądź nie funkcjonuje jeszcze w stu procentach poprawnie.

3. Zmiany merytoryczne w scheme JPK_VAT w ramach istniejących przepisów.

Przychylić należy się do sugestii MF, by po stronie zakupowej pliku JPK_VAT dodać pole mówiące o dacie sprzedaży, które w dużej ilości przypadków ma wpływ na prawo oraz termin odliczenia podatku naliczonego. Podkreślić jednak należy, że również data wpływu faktury (względnie innego dokumentu np. PZC) ma także istotny wpływ na prawo/ moment odliczenia. Bardzo często zdarza się tak, że dopiero ziszczenie się dwóch warunków tj. powstanie obowiązku podatkowego u sprzedawcy (data sprzedaży) oraz otrzymanie faktury uprawnia podatnika do odliczenia VAT naliczonego w okresie, w którym te dwa warunki zaistniały (ewentualnie, w dwóch kolejnych okresach rozliczeniowych). By efektywnie kontrolować poprawność okresu odliczenia podatku naliczonego, należałoby rozważyć konieczność oznaczenia pola dotyczącego daty wpływu faktury, jako obowiązkowego.

Propozycja jest słuszna, natomiast należy podkreślić, że bardzo często wymagać będzie istotnych zmian w systemach finansowo-księgowych przedsiębiorstwa, w związku z czym konieczne jest danie podatnikom odpowiednio długiego okresu na przygotowanie się do takiego obowiązku.

3.1. Dodatkowe wyjaśnienia co do sposobu uzupełniania JPK_VAT.

MF trzykrotnie odpowiadało na pytania podatników dotyczące obowiązku sprawozdawczości w formie JPK (w tym JPK_VAT). Co prawda, schema JPK_VAT, nie budzi dużych wątpliwości interpretacyjnych, natomiast z uwagi na jej charakter (raportowanie bez wezwania organów podatkowych), jak i samą specyfikę podatku VAT (budzącego – nadal – sporo wątpliwości wśród podatników, co do sposobu raportowania) wydaje się, że dobrym krokiem byłoby opublikowanie przez MF wyjaśnień/ instrukcji/ przewodnika, co do sposobu uzupełniania JPK_VAT. Ewentualnie, opublikowanie kolejnej części wyjaśnień w formie odpowiedzi na pytania podatników.

Kilka wątpliwości (wyłącznie do shchemy JPK_VAT), które mogą się pojawić, a nie zostały jednoznacznie rozwiązane przez MF, to m.in.:

- Numer jakiego dokumentu pokazywać należy w przypadku importu towarów? Czy powinien być to numer faktury, czy może numer dokumentu celnego (PZC), z którego to najczęściej wynika prawo do odliczenia podatku naliczonego i z którym łatwiejsza byłaby ewentualna „kontrola krzyżowa”, przy założeniu odpowiedniej wymiany informacji pomiędzy systemami organów podatkowych? Analogiczne pytanie nasuwa się do transakcji eksportowych: numer faktury vs numer komunikatu celnego potwierdzającego wywóz towarów poza terytorium wspólnoty (uprawnającego do zastosowania stawki 0%).
- Jaki numer dokumentu wskazywać należy w przypadku rozpoznania wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów na podstawie przyjęcia na magazyn, gdy podatnik nie potrzywał jeszcze faktury dokumentującej to nabycie? Czy może być to tzw. PZ (przyjęcie z zewnątrz)?
- W jaki sposób pokazywać w JPK_VAT nieodpłatne dostawy towarów/ nieodpłatne świadczenia usług, które należy opodatkować podatkiem VAT a nie muszą być udokumentowane fakturą (najczęściej nie są), a na przykład poleceniem księgowania (PK). Czy dopuszczalne jest tutaj pokazanie księgowania jednym numerem PK? Jakie dane wpisać wtedy w polach dotyczących nazwy i adresu

nabywcy? Wydaje się, że byłoby to dobrym rozwiązaniem, ponieważ bezcelowe wydaje się pokazywanie np. 50 osobnych linijek odpowiadających nieodpłatnemu wydaniu jakiegoś gadżetu pracownikowi/ klientowi?

- Czy w przypadku sprzedaży fakturowej na rzecz osób fizycznych np. sprzedaży wysyłkowej, konieczne jest pokazywanie danych osobistych (imię, nazwisko, adres) nabywców?
- Czy dopuszczalne jest pokazywanie księgowi z systemów rozliczeń podróży służbowych (najczęściej tzw. system CONCUR) jednym PK? Bardzo często księgowanie w systemie jest jedno *per* pracownik/ podróż służbowa, na które to składa się kilka faktur/ dokumentów rozliczonych przez pracownika? Konieczność raportowania takich danych transakcyjnie po dokumencie wymusza spore zmiany w procesach finansowo-księgowych w przedsiębiorstwie.

Stosownym byłoby publikowanie wszelkich materiałów informacyjnych/ wyjaśniających także w języku angielskim, ponieważ – w przypadku wielu przedsiębiorstw o zasięgu międzynarodowym – osoby decyzyjne, także w zakresie podatku VAT, nie są osobami władającymi językiem polskim.

4. Rozbudowanie schemy JPK_VAT, zmiana funkcji schemy JPK_VAT.

Istotnie, jak podkreśla MF, pliki JPK_VAT stanowią bardzo dobry materiał na potrzeby przeprowadzania kontroli podatkowej poprzez efektywną i szybką analizę danych w JPK_VAT zawartych. Stąd, zasadnym wydaje się rozważenie – do zaimplementowania w dalszej perspektywie – rozbudowanie schemy JPK_VAT nawet o informacje wykraczające obecnie poza zakres ewidencji VAT.

4.1. Likwidacja obowiązku przesyłania deklaracji VAT-7 i innych raportów VAT.

Bardzo dobrym pomysłem jest likwidacja obowiązku przesyłania deklaracji VAT-7 i pozostawienie jedynie raportowania w formacie JPK_VAT. Przy odpowiedniej (relatywnie niewielkiej) zmianie schemy dane raportowane w JPK_VAT będą identyczne z danymi raportowanymi w VAT-7. W zasadzie, dane wartościowe *per* transakcja są już obecnie identyczne.

Rozważyć należałoby również zastąpienie poprzez JPK_VAT obowiązku raportowania innych formularzy np. informacji podsumowującej VAT-UE. W JPK_VAT raportowane są obecnie wszystkie zawarte w VAT-UE transakcje. Nie wydaje się problematyczne odpowiednie zsumowanie (idealnie – przez aplikację Klient JPK, bądź aplikacje analizujące dane JPK po stronie MF) danych po dostawcy/kliencie w podziale na odpowiednie transakcje. W zasadzie jedyną brakującą informacją zawartą w VAT-UE, którą należałoby dodać do JPK_VAT jest informacja, która z transakcji towarowych jest transakcją trójstronną. Rozwiązać to można by poprzez obowiązek odpowiedniego oznaczania transakcji, o czym wspomina MF w piśmie zawiadamiającym o konsultacjach ws JPK_VAT.

Istotnie, na co wskazuje MF, by zastąpić deklarację VAT plikiem JPK_VAT należałoby do schemy JPK_VAT dodać pola, które obecnie nie znajdują się w schemie, jak np. kwotę zobowiązania podatkowego/ kwotę nadwyżki podatku nad naliczonym, kwotę z przeniesienia itp.

Dodatkowo, co również zostało podniesione w zawiadomieniu o konsultacjach ws JPK_VAT, część ewentualnych zmian wymagać może odpowiednich zmian legislacyjnych w prawie polskim, a także sprawdzenia ich zgodności z prawem europejskim (Dyrektywą o VAT).